

Όπως στον πόλεμο, όπου το πρώτο θύμα είναι η αθωότητα, έτσι και στην εποχή μας, το πρώτο θύμα είναι η σωστή, η καθαρή κρίση. Το πρώτο πράγμα που θολώνει, στη συνείδηση του πολίτη, είναι η δυνατότητα να αντιληφθεί σωστά τα δεδομένα και ακολούθως να κρίνει με ακρίβεια.

Δεχόμενος μια πληθώρα πληροφοριών, μια υπερπληθώρα φημών και ένα βαρύ σύνολο από θεωρίες, ο σύγχρονος άνθρωπος, που ζει σε έναν απείρως πιο πολύπλοκο κόσμο απ' ότι η προηγούμενη γενιά, δυσκολεύεται να καταλήξει σε τεκμηριωμένες απόψεις και να αποφύγει να παρασυρθεί. Ακολούθως δυσκολεύεται και να παραμείνει ψύχραιμος.

Σε οικονομικό και κοινωνικό πεδίο αυτό που συμβαίνει είναι πρωτόγνωρο. Δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία ικανή να προτείνει λύσεις αξιόπιστες. Ότι έχει συμβεί ήταν διαφορετικό μέσα σε άλλο πλαίσιο και σε τίποτα δεν εξασφαλίζει τα πιθανά σωστά σενάρια χειρισμών.

Στην ανασφάλεια, ασφαλώς συντείνει και η έλλειψη ηγετών επιπέδου, όπως και η απουσία προσωπικοτήτων επιπέδου. Η έκπτωση ποιότητας δεν πλήττει μόνον τα ανώτερα, τα μεσαία ή τα λαϊκά στρώματα.

Για τους ηγέτες του παρελθόντος, πάντως, η πολυτέλεια που έχουμε, εμείς, οι μεταγενέστεροι να τους κρίνουμε κατόπιν εορτής, αποδυναμώνει σε μεγάλο βαθμό το, μέχρι σήμερα, είδωλό τους. Τούτο έχει σαν συνέπεια την απολιτικοποίηση του πολίτη, έτερο σημαντικό πλήγμα. Μετατρέπομεθα σε σύνολα πολιτών που δεν είναι λαός, απογοητευμένοι από το τρέχον πολιτικό πλαίσιο, με μικρή συμμετοχή στα κοινά, έτοιμοι για τη διολίσθηση στα μεγάλα σφάλματα.

Αν όμως, το πρώτο δείγμα της ύφεσης είναι η θολή κρίση, το τελευταίο και πλέον οδυνηρό θύμα, θα είναι, η αξιοπρέπεια. Το προτεταμένο χέρι του επαίτη, το παγκάκι του άστεγου, τα συσσίτια των πεινασμένων, οι ορδές των απελπισμένων ανέργων είναι η τρέχουσα πραγματικότητά μας.

Κι ασφαλώς μπορεί να υπάρξουν πολύ χειρότερα, όπου η αξιοπρέπεια θα κατέλθει ακόμα χαμηλότερες κλίμακες.

